

Vestby kommune

Risil barnehage

Risil barnehage

ÅRSPLAN
2023
2024

Risilveien 60 1540 Vestby
elisabeth.tronsen@vestby.kommune.no
92 20 66 50

Fastsatt i SU: 30.05.2023

Barnehageloven, rammeplanen og årsplan.....	3
Barnehagens arbeid med psykososialt miljø.....	3
RISILSANGEN	4
Kort om Risil barnehage	4
Barnehagens satsningsområde for 2023 er språk.....	5
Plan for satsningsområdet 2023	6
Samarbeid og overganger	7
Når barnet begynner i barnehagen – Foreldreaktiv tilvenning.....	7
Overganger innad i barnehage.....	7
Samarbeid mellom hjem og barnehage	8
Overgang mellom barnehage og skole og SFO.....	8
Samarbeid med andre instanser	9
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.....	9
Kompetanseutvikling.....	9
Barnehagens verdigrunnlag	9
Barn og barndom.....	10
Demokrati.....	10
Mangfold og gjensidig respekt	11
Likestilling og likeverd	11
Bærekraftig utvikling	12
Livsmestring og helse:	13
Barnehagens formål og innhold	14
Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg.....	14
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	14
Barnehagen skal fremme danning	15
Barnehagen skal fremme læring	15
Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap	16
Barns medvirkning.....	16
Planlegging, vurdering og dokumentasjon «Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene» (Rammeplan 2017:37).....	17
Barnehagens arbeidsmåter – progresjon.....	18
Barnehagens digitale praksis.....	18
Barnehagens fagområder	19
VIKTIGE DATOER 2023 - 2024.....	23

Barnehageloven, rammeplanen og årsplan

Vestby kommune har felles mal for Årsplan i de kommunale barnehagene. Barnehagene utarbeider sine årsplaner ut fra en fastsatt ramme som samsvarer med kravene til årsplan slik de er beskrevet i [barnehageloven](#), og forskrifter.

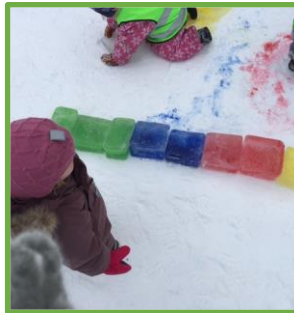
[Rammeplanen](#) forplikter barnehagene til å utarbeide en egen årsplan som skal være et arbeidsredskap for barnehagens personale, og som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Barnehagens ledelse skal lede prosessen med å utarbeide årsplanen i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre. Årsplanen fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg (SU). Årsplanen skal vise hvordan barnehagen arbeider med å omsette rammeplanens formål og innhold, og barnehageeiers lokale tilpasninger og pedagogisk praksis.

I Kommuneplan 2019 – 2023 for Vestby kommune er det overordnede målet for barnehagene: «*Barnehagen skal bidra til omsorg, lek og læring i et inkluderende miljø ut fra barns ulike forutsetninger*».

Barnehagens arbeid med psykososialt miljø

Barnehagene i Vestby har utarbeidet handlingsplan med felles rutiner for det psykososiale miljøet. Denne rutinen finnes på hjemmesiden [Barnehagemiljø - VESTBY KOMMUNE](#). Rutinen tar utgangspunkt i de endringene som kom med i barnehageloven fra 01.01.2021. med lovparagrafene §§ 41, 42 og 43. Barnehagen fortsetter arbeide med å implementere lovverket slik at det er kjent for alle ansatte og også foreldre. Å arbeide forebyggende er en av de aller viktigste faktorene for å lykkes med arbeidet i å sørge for at alle barn opplever å ha et trygt og godt psykososialt miljø.

Et inkluderende lekemiljø skapes ikke av seg selv – å være til stede er ikke nødvendigvis tilstrekkelig for å være inkludert. Tilstedeværende voksne som ser barna og som gjenkjenner leken og anerkjenner og støtter den, er en forutsetning. Barna har tilgang til alle lekerom, det skapes vennskap på tvers av alder og de har mange voksne rundt seg til å støtte seg i lek og aktivitet. I og med at sonedrift ikke knytter barn og voksne til avdelinger, betyr det både at planer og verdigrunnlag får en bred forståelse i hele personalet, og at det ikke innad i barnehagen skapes ulike praksiser. De ansatte i Risil barnehage ser barnas behov på tvers av alder og grupper, og hjelper hverandre i situasjoner som eksempelvis påkledning og der man ser at det trengs hjelp. Med et helhetlig syn på barnehagen, og gjennom felles forståelse for lek og lekens plass og betydning, er det gode forutsetninger for et inkluderende lekemiljø. Dette kjenner vi igjen i Risilsangen hvor vi viser til en styrke i det å være store og små sammen, og barna kan være sammen med voksne de trives med.

RISILSANGEN

Melodi: Livet er herlig i Gompeland

Vi her på Risil, vi har det så bra.
Leker og synger, og sykler hver da'.
Gi meg din hånd, så kan du bli med.
For vi er venner, kan du se.
Noen er store, og noen er små.
Vi leker sammen, og vi passer på.
Og om du faller, min gode venn.
Så hjelper jeg deg opp igjen.

Vi bygger tårn, hus og fly. Nå har vi bygget oss en by.
Med dukkekrok og café, I rolleleken kan alt skje.
Papir og saks, lim og papp. Perler, tråd og stoff og knapp.
Av gamle ting vi lager nytt, Se så fint det blir til slutt.

Eventyr, og magi, Bøker full av fantasi.
Kle seg ut, danse fritt. Helt, prinsesse og banditt.
Deilig mat til alle mann. Nystekt brød, kom an kom an!
Utelek og sekk på knagg. I vinden vaier grønne flagg.

Kort om Risil barnehage

Risil barnehage har et moderne bygg med sonedrift. Romløsningen er åpen og fleksibel noe som gjør barnehagen til en spennende barnehage. Lekearealet er fordelt på større og mindre fellesrom. Rommene tilbyr forskjellige aktiviteter og utfordringer som er tilpasset alle aldre. Vi har leserom, formingsrom, konstruksjonsrom, aktivitetsrom og rom for rollelek. Uterommet er en viktig del av barnehagen. Barnehagen har fine lekeapparater som ligger naturlig i utemiljøet, og en del ubearbeidet område. Vi har også en lavvo og grillhytte. Barnehagen ligger rett ved siden av Bjørlien skole og Vestbyhallen.

Barnehagens visjon er: "Vi åpner verden for hverandre og skaper magi i hverdagen."

Barnehagen skal være et trygt og godt sted for barna der de får en barndom preget av trivsel, vennskap, lek og omsorg. Den pedagogiske virksomheten skal sørge for at de kan utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter gjennom lek.

Barnehagens satsningsområde for 2023 er språk

«Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling» (Rammeplan 2017:23).

I et samfunnsperspektiv er barnehagen som institusjon å anse som det første leddet i utdanningsløpet. De senere årene har det vært et økende fokus fra regjeringen på tidlig innsats, og det har blitt et viktig satsningsområde, særlig med tanke på den fremtidige lese- og skriveutviklingen. Den grunnleggende språkutviklingen skjer i barnehagealder, og god språkutvikling er viktig både på kort og lang sikt. Enten barnet har norsk eller et annet språk som morsmål, er barnehagen en stor bidragsyter for barns utvikling av språklige ferdigheter.

Å kommunisere er ikke bare det å prate sammen, det innebærer også å kunne lytte, forstå og skape mening. For å kunne ta del i dialogen og i samspillet, må barna ha tilgang til språk. Ved at alle barn får delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling, kan barnehagen bidra til en språklig inkludering. Barn lærer språk i samhandling med andre i meningsfulle sammenhenger. I barnehagehverdagen er språk noe de får tilgang på gjennom de ulike aktivitetene og i samspill med hverandre.

Språkarbeid er en sentral del av barnehagens hverdag, og for å kunne skape et rikt og variert språkmiljø i barnehagen må barnehagens ansatte ha god kunnskap om barns språkutvikling, og ha en god forståelse av barns ulike uttrykksformer. Gjennom systematisk og kontinuerlig arbeid med temaet skal det sikres en bedre forankring i personalgruppa. Vi støtter barnas språkutvikling gjennom barnehagens hverdagssituasjoner, som under måltid, i samlingsstund, i garderoben, ved bleieskift og i lesestund. De ansatte legger til rette for at alle barna får delta språklig og støtter barna i å bruke språket aktivt gjennom dagen. I barnehagen har vi tre språkrom; leserom, puslerom og spillrom. Vi ønsker på den måten å tilby ulike språklige aktiviteter basert på blant annet interesse, modenhet, alder, kjønn og morsmål. Ved behov kan vi supplere med organiserte språkgrupper for de barna som trenger språkstimulering utover det som skjer gjennom de daglige aktivitetene.

Forskning viser at bruk av uttrykksformer som håndtegn og grafiske symboler bidrar til språklig mangfold i barnehagen. Det er en god støtte for *alle* barn da det bidrar til økt forståelse, struktur og forutsigbarhet for barna. Barna kan bruke enkle tegn til å kommunisere primærbehov, som at de er sultne, tørste eller trøtte, før de har utviklet talespråk. Etter hvert som de lærer mer talespråk har de mindre behov for tegn, og bruken av tegn vil avta naturlig. Vi har noen ansatte i personalgruppa vår med god kunnskap om språkutvikling og bruk av alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK), og denne kunnskapen deles aktivt med alle i personalgruppen.

- o Eventyr og fortellinger med konkrete til – koble språk til gjenstander.
- o Sang og musikk – vi lærer språk lettere gjennom sang.
- o Tilgang til bøker – bøker gir bedre ordforråd.
- o Legge til rette for den daglige samtalen om stort og smått – voksne som responderer på barna.
- o Smågrupper – formelle språksituasjoner.
- o Gi barna mulighet til å uttrykke seg på ulike måter uavhengig av språklig kompetanse, og støtte oppunder bruk av morsmål.
- o Bruk av språkarshjulet - vi jobber blant annet med munnmotorikk, overbegreper, sanger, regler og månedens bokstav.
- o De voksnes deltagelse i barnas lek: bryte det «doble dilemma»: for å lære seg språk, må barna være i lek. Og for å kunne være i lek, må barna kunne noe språk.

Plan for satsningsområdet 2023

Mål	Hvorfor	Hvordan
“Personalet skal tilegne seg kunnskap og forståelse om tegn-til-tale og lære seg grunnleggende tegn”.	Tydeliggjøre talespråket. Bidra til språklig mangfold. Støtte i språkutviklingen.	Gjennomgang på alle personalmøter og plandager. Øvelse i hverdagen med barna mellom hvert møte.
“Personalet skal oppdatere og videreutvikle barnehagens språkmiljø for å minske ulikhet”.	Skape et inkluderende fellesskap og en pedagogisk praksis som gir barna gode utviklingsmuligheter.	Innkjøp av materiell. Samarbeid med biblioteket. Språkarshjulet: rim, regler og sang, henger opp nye regler og sanger på veggene, garderobene.

<i>«Personalet er bevisste hvordan de bruker språket i samhandling med barna, og støtter barna i å bruke språket aktivt gjennom dagen.»</i>	<i>Barna utvikler seg språklig når personalet involverer dem og lar de delta.</i>	<i>Personalet observerer barna. Ser hva de trenger, hva de sier, hvordan de trives og utvikler seg.</i>
<i>«Personalet skal organisere språkgrupper ved behov».</i>	<i>Systematisk språktrening for de som behøver det.</i>	<i>Kartlegge gjennom observasjon hvilket språkområde barnet har vansker på, tilrettelegge opplegg ut ifra barnets behov.</i>

Samarbeid og overganger

Når barnet begynner i barnehagen – Foreldreaktiv tilvenning

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen» (Rammeplan 2017:33)

Vestby kommunes barnehager praktiserer foreldreaktiv tilvenning. Dette betyr at foreldrene skal være aktivt til stede sammen med barnet i barnehagen den første uken når barnet starter.

Foreldrene deltar sammen med barnet i barnehagens aktiviteter og dagsrytme. Målet er at barnet gradvis skal bli kjent med personalet og de andre barna i barnehagen, og får en myk og trygg overgang til barnehagehverdagen. Vi er opptatt av at barn er ulike, og tenker da at alle barn bruker ulik tid på tilvenning. Det er da svært viktig med et godt foreldresamarbeid og informasjonsflyt mellom barnehagen og hjemmet slik at barnet får en best mulig start.

TRYGGE FORELDRE = TRYGGE BARN

Tilvenningen vil fortrinnsvis foregå i aldersgrupper med flere familier sammen, slik at foreldre også kan bli kjent med hverandre i nærmiljøet. En god start på barnehagelivet for både foreldre og barn er en viktig forutsetning for å få til et godt samarbeid. Barnehagen har et informasjonsmøte til nye foreldre i mai. Barna får tilsendt et velkomstbrev som inneholder informasjon, oppstartsdato og tidspunkt. Vi har to besøksdager for nye barn og foresatte før oppstart. Her får foresatte og barn se og møte både de ansatte og de andre barna, og får innblikk i vår barnehagehverdag.

Overganger innad i barnehage

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe» (Rammeplanen 2017: 33).

Det er de yngste, altså ettåringene som har et fast tilholdssted som vi kaller for “opplæringsbasen” det første året. På opplæringsbasen er barna skjermet fra resten av barnehagen, og får ro til å venne seg til en helt ny hverdag. De samarbeider med resten av barnehagen ved behov. I løpet av våren og sommeren vil disse barna få gradvis tilvenning til de store barnas lekeområder og rutiner, ettersom de har vært skjermet på opplæringsbasen det første året. Risil barnehage er en sonebarnehage og da må aldersgruppene forholde seg til nye rutiner etter hvert som de blir eldre, men endringene skjer i de samme rommene, med de samme barna og i stor grad med de samme voksne.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling», jf. barnehageloven § 1.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet og et supplement til hjemmet. Det betyr at barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning *i samarbeid og forståelse* med foreldre og foresatte. Derfor er det viktig for begge parter, og i jobben vi gjør med barna, å ha et felles fokus på barnets beste og et godt samarbeid oss imellom. Trygghet og tillit er en forutsetning for en god barnehagedag og vi er derfor avhengig av et godt samarbeid rundt barnet.

Vi har flere arenaer der vi kan ha en dialog med foreldrene og få høre deres tanker om barnet og barnehagen, i tillegg til den daglige kontakten ved levering og henting.

- Alle får tilbud om to foreldresamtaler i året, i tillegg kan både barnehagen og foreldrene be om ekstra møter dersom det er nødvendig
- Møte med samarbeidsutvalget (SU)
- To foreldremøter i året (ett for alle på høsten, for nye foreldre på våren).
- Sosiale sammenkomster med barn, foreldre og ansatte
- Mykid, digitalt kommunikasjonsverktøy

Overgang mellom barnehage og skole og SFO

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordningen» (Rammeplan 2017:33).

I Vestby samarbeider RO barnehage og RO skole om et nettverk for overgang barnehage – skole/SFO. Nettverket er en del av felles *Plan for overgang og sammenheng mellom barnehage og skole/SFO*

Risil barnehage følger Vestby kommunes «Plan for sammenheng og overgang mellom barnehage og skole/SFO». I tillegg er to pedagogiske ledere og styrer deltakere i nettverket.

Fra tidligere år har vi god erfaring med å låne klasserom på Bjørlien skole, fast en time en dag i uka for førskolebarna. Rammeplanen (2017) kap 6 sier at det er viktig at barna blir kjent med hva som

skjer på skole/SFO, og at de opplever en sammenheng mellom barnehage og skole. Avtalen med skolen avhenger både av kapasitet av klasserom og ulike behov fra år til år. Det betyr at vi etterstreber en slik ordning, men at dette kan endre seg fra årskull til årskull.

Vi samarbeider også med de andre barnehagene i nærområdet for å bli kjent med flere jevnaldrende barn før skolestarten. Hvor ofte og hvilke aktiviteter som gjennomføres sammen med de andre barnehagene vil variere fra år til år.

Samarbeid med andre instanser

Barnehagene har ulikt samarbeid med PPT, barnevernet, helsestasjonen og rehabiliteringstjenesten, hvor vi har felles mål om å handle til barnets beste.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte «Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder» (Rammeplanen 2017:40).

Barnehagens utforming og rutiner er lagt opp til at vi skal kunne tilrettelegge for barn i kortere og lengre perioder. Eksempler på dette kan være skjerming fra ulike aktiviteter, behov for å følge en annen dagsrytme enn vanlig, fast plassering under måltidene, tettere voksenoppfølging etc. Barnehagen observerer barna kontinuerlig og setter inn tiltak i samarbeid med foreldrene dersom det er nødvendig. Dersom et barn har en individuell opplæringsplan (IOP) følges tiltakene i denne opp av pedagogisk leder på aldersgruppen i samråd med styrer og andre instanser.

Kompetanseutvikling

«Barnehagen skal være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen» (Rammeplanen 2017:37).

Vestby kommune bistår barnehagene med kompetanseutvikling. Tiltak i kompetanseutvikling gjelder for ansatte i alle barnehagene, og skal bidra til å gi barnehagene i Vestby en felles kompetanse for å utvikle den pedagogiske kvaliteten i barnehagen. Det tilbys ulike kurs og faglige nettverk. Noe er for barnehage og noe er tverrfaglig som samarbeid med barnevernet.

Kompetanseplan for barnehagene ligger her [VK+Kompetanseplan+for+barnehager+2022-2025+\(1\)\(2\).pdf](#)

Vestby kommune ved Resultatområdene Barnehage og Skole inklusiv Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) i samarbeid med Universitet i SørVestNorge (USN) får fra høsten 2023 midler fra Statsforvalteren til *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering*. Prosjektet vil omfatte både det allmennpedagogiske og det spesialpedagogiske området i barnehage og skole. Prosjektperiode er tenkt å vare i 3 år.

Barnehagens verdigrunnlag

Risil barnehages verdigrunnlag bygger på barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som barnekonvensjonen. Å se barnet som subjekt og være vår rolle bevisst i form av «større, sterkere, klokere og god» er verdier vi sammen har kommet fram til. Å se barnet som subjekt beror på en holdning om at barn har egne intensjoner og tanker, at barnet «er» og ikke

er noe som skal formes og «bli». For oss som voksne betyr det å respektere hele barnet og anerkjenne dets meninger og handlinger i sitt eget liv. Å være større, sterkere, klokere og god beror på flere ting.

Vi må være bevisst på at vi i møte med barn har en ujevn maktbalanse:

Vi er fysisk større enn dem. Hvordan oppleves vi for den som er liten?

Vi er sterkere. Det er ikke muskler vi hen speiler på, men at vi som voksne kan sette våre emosjoner og behov til sides for å ta imot barnet med alle sine emosjoner.

Vi er klokere. Vi vurderer hver situasjon ut ifra seg, alle barn har ulike behov til ulike tider.

God. Med godhet i det vi gjør, blir det enklere for barn å opparbeide tillit til oss: At vi vil dem vel.

Voksenrollen er noe vi kontinuerlig jobber med i barnehagen.

Barn og barndom

«Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt» (Rammeplan 2017:8).

I Risil barnehage skal barna tas på alvor og vi skal tilby et godt sted å være. Hverdagen skal preges av gode opplevelser gjennom forskjellige aktiviteter med tilstedeværende og rause voksne. Vi ønsker å skape gode minner sammen med barna og hvor man opplever seg som en del av et fellesskap fylt med glede, humor, spenning og mestring. Gjennom dagen får barna mulighet til å selv velge rom og aktivitet. For barn som trenger ekstra tid på å bli trygge eller som har behov for litt skjerming, kan de få muligheten til å delta i smågrupper sammen med en voksen.

Demokrati

«Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får en anledning til å ytre seg, bli hørt og delta» (Rammeplan 2017:8).

I Risil barnehage skal barnas stemme bli hørt og de voksne skal imøtekomme deres ytringer med åpenhet. Det er mange valg og beslutninger som skal tas i løpet av en dag og de voksne skal hjelpe barna med å se ulike muligheter og løsninger. Leken gir barna muligheter til å ta initiativ, men også å kjenne på kroppen hvordan de også må tåle andres initiativ, slik at det kan bli plass til alle. Å tåle andres initiativ betyr at barna opplever motstand, forstyrrelser og avbrytelser. I lek kan det oppstå konflikter og uenigheter som også kan være eksempler på levende demokrati i praksis. Vi har i løpet av året flere samlinger der vi øver på å lytte til andre og at andre lytter til oss. Noen ganger har vi for eksempel avstemninger om hva som skal lekes eller hvor vi skal gå på tur. Her er de voksne viktige ressurser for å støtte og veilede i samspillet.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på» (Rammeplan 2017:9).

Barnehagen skal romme og gi et fellesskap til alle, og det skal være en respekt for at vi er forskjellige. Forskjellighet og mangfold skal sees på som en verdi, en styrke og en ressurs. Vi har alle med oss ulike fordommer, og det er mange ulike diskurser som råder. Disse er i stadig endring. Det er derfor viktig at den voksne hele tiden jobber med og reflekterer over eget tankesett og hva og hvordan vi gjør ting i praksis. Noen av de tingene vi jobber med dette på er blant annet gjennom evaluering av egen/hverandres praksis, refleksjon i fellesskap gjennom personalmøter, plandager og gruppemøter, veiledning og konstruktive tilbakemeldinger til hverandre.

Vi har flere markeringer i løpet av året deriblant samefolkets dag, Id al Fitr, fargesprak, FN dagen, jul og påske, der vi forteller om ulike religioner og kulturer gjennom fortellinger, og/eller rollespill, bilder og video. Samtidig dreier mangfold seg om noe mer, og det skal jobbes med og synliggjøres gjennom hele året. Barna skal få mulighet til å møte ulike kulturer, levesett og religioner, og det bør være en bevissthet på hvilke leker og materiell som er tilgjengelig. Gjennom å utruste lekekjøkkenet med forskjellig emballasje, dukker med ulik etnisitet, utkledding fra ulike kulturer og andre artefakter som krus, kar, skriftspråk, bilder, flagg, bøker, fortellinger, klesdrakter og mer, kan vi speile samfunnet.

Mangfold er å møte andre som de er, være seg matkultur, språk, yrker, funksjonsnivå, ulike familieformer, eller etnisitet. Noen spiser halal kjøtt, mens andre må få mat gjennom sonde. Noen har flere språk og andre trenger tegn for å kommunisere. Noen er mørke i huden, mens andre er lyse. Noen er "friske", andre sitter i rullestol, eller trenger litt ekstra støtte fra de voksne. Vi skal møte hverandre med respekt og kan lære av hverandre. Både i det hverdagslige og i planlagte situasjoner, med enkeltbarn eller i fellesskap, kan vi gjennom samtaler og refleksjon synliggjøre og skape forståelse av hverandre. Det kan bidra større åpenhet og gjensidig respekt.

Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn:» (Rammeplan 2017:10).

I Risil barnehage skal alle få være seg selv fullt og helt gjennom god tilknytning til de andre barna og de voksne. Å oppleve seg selv som en viktig del i et slikt fellesskap er nødvendig for læring og utvikling enten man er liten eller stor. Barnehagen er et sted med mangfold, ulike kjønn, utseende og levemåte. Det skal synliggjøres og reflekteres rundt. Likestilling og likeverd gjøres til kjerne gjennom valg vi tar i barnehagen vår. Lucia og stjernebarn velges uavhengig av kjønn og i komiteer er både gutter og jenter representert. Noen barn trenger oftere en hånd eller et fang selv om de begynner å bli store, og har behov som ikke nødvendigvis er «aldersadekvate». Likeverd er ikke ensbetydende med rettferd. Å se enkeltbarnet ut ifra sine egne forutsetninger, er nødvendig. Barns ulike behov varierer. Å speile verden som en smeltedigel der alle har samme verdi, er med på å fremme likestilling og likeverd. Barnekonvensjonen bør være et levende dokument i barnehagen.

Bærekraftig utvikling

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen» (Rammeplan 2017:10).

I Risil barnehage skal de ansatte bidra til at barna utvikler miljøbevissthet, gleden av å være ute og ta vare på naturen. På den måten skal barna få forståelse for naturens egenart, vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling for fremtiden. Barna skal få utforske naturen gjennom lek, undring, utforskning og læring.

Vi lar barna ta del i å lage jord, så, plante og til slutt høste fra egen kjøkkenhage slik at de får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Gjennom arbeidet med kjøkkenhagens mangfold, ønsker vi å oppnå at barna blir glade i og opplever tilhørighet til naturen. Vi jobber med årstidene gjennom året og lar barna bli kjent med hva som skjer i naturen. Barnehagens uteområde legger til rette for gode opplevelser og vi er opptatt av å utforske sammen.

Slik arbeider vi:

- Vi reparerer ødelagte ting
- Gjenbruk av ødelagte som ting, papp og emballasje
- Kompostering av matavfall, fra bord til jord
- Kjøkkenhagen, fra jord til bord
- Så, plante ut og høste inn
- Lage insekts hotell og fuglematere
- Plukke søppel i nærområdet
- Redusere matsvinn
- Gjenglemt tøy som gis til andre som trenger det

Grønt flagg

Grønt flagg er en internasjonal miljøsertifiseringsordning rettet mot barnehager, grunnskoler, videregående skoler og folkehøgskoler hvor formålet er å sikre bærekraftig utvikling gjennom miljøopplæring. Sertifiseringen gjelder for ett år av gangen, og hvert år må det derfor sendes inn søknad om fornyet sertifisering, dette sikrer kontinuitet i miljøarbeidet. Alle Vestby kommunes barnehager deltar i denne ordningen.

Risil barnehage ble sertifisert første gang sommeren 2013 og har hatt forskjellige fokusområder hvert år. Tiltak i barnehagen er blant annet å oppfordre foreldre til å bruke tøynett i stedet for plast- alle barna får i 2023 utdelt tøynett ved oppstarten. Vi prøver så langt det er mulig å ikke bruke plastposer til vått og skittent tøy som skal sendes hjem. Miljøregler for naturen er en naturlig del av turvirksomheten vår. Hvilke pinner/grener kan knekkes fra trær, og hvilke bør vi la stå? Hva komposteres av seg selv og hva må vi ta med tilbake og kaste i søpla? Vi utformer miljøregler som vi har fokus på i periodeplanene. Ved å gjøre barna bevisste på dette, bidrar det til god miljøopplæring.

Livsmestring og helse:

«Barns fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette» (Rammeplan 2017:11).

«Barna skal ha mulighet til ro, hvile, og avslapping i løpet av barnehagedagen. [...] Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner» (Rammeplan 2017:11).

Barnehagene skal videreføre arbeidet med kommunens overordnede satsning på inkluderende barnehage- og skolemiljø. Risil barnehage skal være et godt sted å være og med disse tiltakene ønsker vi å ivareta barnas psykiske og fysiske helse:

- Vi følger «Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagene i Vestby kommune».
- Tilbud om hvilestund som kan ha innslag av yoga og mindfulness.
- Rolige stunder med for eksempel lydbok, høytlesning
- Skape inkluderende lekemiljøer – både i hverdagen og i mindre grupper. Her kan nevnes eks. skoggruppe, smågruppe, lage lekeplasser i skogen, lage mat i utemiljøet, grupper på fotballbanen, sykle på grusbanen, skøyter, aking, ski og lignende.
- Autoritative voksne som støtter barna i deres prøving og feiling i samspill, vennskap og fellesskap.
- Aldersgrupper hvor fokus er lek, vennskap og tilhørighet
- Felles positive opplevelser – de voksne bruker sin ulike kompetanse/interesse til å skape varierte og spennende aktiviteter. Og felles temaer på periodeplaner.
- Kartlegginger og observasjon av lek
- Barnesamtaler
- Være ute og få gode opplevelser i naturen, ta i bruk hengekøyer, tepper på gresset.

Barnehagens formål og innhold

“Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna” (Rammeplanen 2017:19).

Risil barnehage har en utradisjonell fysisk utforming som gir konsekvenser for det pedagogiske arbeidet. Vi har valgt å ha forskjellige rom med forskjellig innhold og utfordringer. Denne måten å organisere barnehagen på legger til rette for mestring for alle aldre og utviklingsnivå. Gjennom pedagogisk planlegging skal barna oppleve en rød tråd ved de forskjellige rommene hvor hele barnehagen arbeider med samme tema, men på ulike måter. I tillegg til at barna har stor medvirkning til egen dag og hva de liker å gjøre.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

«I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for» (Rammeplan 2017:19).

- De voksne skal dekke barnas grunnleggende behov for hygiene, ernæring, tilstrekkelig med søvn og hvile.
- Vi skal være trygge, tydelige, varme, tilstedeværende voksne som har kunnskap om barnas behov.
- Omsorg i barnehagen skal dekke både fysiske og mentale behov.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

«Leken skal ha en sentral plass og lekens egenverdi skal anerkjennes» (Rammeplan 2017:20).

- De voksne skal erkjenne hvor stor betydning leken har for barns utvikling.
- De voksne skal være aktivt til stede gjennom deltakelse, veiledning eller som observatør. På den måten tilegner vi oss kunnskap om leken, og er i stand til å se hva som skal til for å tilføre leken nye dimensjoner uten å forstyrre den.
- De voksne skal vurdere barns behov for tilrettelegging i leken.
- Barnehagen tar hensyn til leken ved planlegging og innredning av rommene. Rommene har ulike funksjoner og tilbyr varierte aktiviteter.
- Alle rom skal ha plass til, og oppmuntre til, barnas egen initierte lek.

Barnehagen skal fremme danning

«Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp» (Rammeplan 2017:21).

Hva som skaper samhold og solidaritet i en barnegruppe endrer seg i takt med barnas alder, men dynamikken i gruppen vil gjenspeile seg i hvordan barna er mot hverandre.

Mennesket har et iboende ønske om å høre til og nyere forskning viser at man ikke kan forutsi hvem som faller utenfor, men at det kan handle om kulturen barna er en del av. Derfor er det viktig at barnehagen jobber bevisst med barns utvikling av sosial kompetanse. En forutsetning er voksne som trives med seg selv og barna, har et bevisst forhold til egne følelser og som er i stand til å sette dem på vent.

«Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet» (Rammeplan 2017:21). Ved å la barna få bryne seg på hverandre med hjelp av voksne som støtter dem og setter ord på det som skjer, vil barna etter hvert erverve seg reglene for hva som er greit eller ikke. Ved å være autoritative voksne ønsker vi å møte barna med respekt og ivareta barnets rett til egne meninger, samtidig som vi hjelper dem til å se og selv bli møtt med verdiene som fellesskapet etterstreber.

Barnehagen skal fremme læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om barns nysgjerrighet og lyst til å leke, utforske og mestre» (Rammeplan 2017:22).

Vi tilrettelegger for at barn kan møte muligheter for læring i mange situasjoner. De ulike rommene har forskjellige temaer og aktivitetstilbud, men læring finner vi også i de hverdagslige rutinene som påkledning, måltid og stell. Læring skjer når barna opplever mulighet for mestring. Læring skjer også ved å utforske, undre seg sammen og tilføre barnegruppen noe nytt som barna er interessert i. Læring foregår også i stor grad mellom barna, ettersom barna møter barn i alle aldre hvor de kan bli inspirerte av hverandre til å utforske nye muligheter.

Et eksempel er i garderobesituasjonen der vi deler barna i mindre grupper på tvers av alder, slik at de får mulighet til å øve seg på å bli mer selvstendig, samarbeide, hjelpe hverandre, vise hensyn og få språktrening. Dette krever voksne som er tilstedeværende og bevisste på enhver læringsmulighet.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. [...] Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre» (Rammeplan 2017:22-23).

Hos oss sikrer vi et fellesskap gjennom temaarbeid over hele året, noe som bidrar til at barna får felles referanserammer. Dette kan gjøre det lettere for barna å forstå leken og delta. I Risil kan vennskap på tvers av alder blomstre fordi barnehagen er inndelt med åpne rom for alle barn uavhengig av modningsnivå. Vi legger til rette for at alle skal ha noen å leke med, og i fellesskapet gir vi barna verktøy til å skape og bevare vennskap og relasjoner med flere.

Det kreves voksne for å ivareta et trygt og godt leke- og læringsmiljø, et eksempel er at vi har valgt å redusere møtevirksomhet i barnehagens åpningstid slik at vi er flere voksne tilgjengelig for barna.

Barns medvirkning

«Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov» (Rammeplan 2017:27).

Barn uttrykker seg helt fra de blir født, de har en rett til å få uttale eller ytre seg om saker som gjelder eget liv. I Risil barnehage skal barna oppleve at de på alvor får være med å medvirke samtidig som de ikke overlates til et ansvar de ikke er rustet til å ta.

- Voksne må kjenne til og gi rom for barns ulike uttrykksformer, kroppslig, nonverbalt og verbalt.
- Voksne må skape gode dialoger mellom barn og voksne som kjennetegnes av lytting, åpne spørsmål, bekreftelser, positive kommentarer, oppmuntring, støtte, utfordringer og god tid.
- Voksne skal være åpen til å ta imot innspill fra barn på lik linje med å gi, og være mer undrende enn å ha konkrete svar.
- Barna skal ha mulighet til å medvirke til barnehagens planer og innhold. Basert på tidligere erfaringer har de voksne bestemt temaer for året, men barna skal være med å forme prosjektene.
- Barnehagens dagsrytme er lagt opp til at det skal være rom for barnas innspill og spontanitet. For eksempel spiser vi i puljer til 14-måltidet slik at barna får en slags «fleximulighet» til å spise når de selv er klar for det, innenfor en viss tidsramme.

Barna har også mulighet til å ønske seg tur utenfor gjerde, inne-leker som tas med ut, måltider som er fleksible – slik at leken kan avsluttes mer på barnas premisser. Medvirkning handler ikke bare om barnas valgmuligheter, men at de kan påvirke barnehagens virke. Et eksempel kan være at vi opplever at barna er slitne og at de trenger mer ro, og at vi skaper en arena for avslapning, som yoga. Ved at vi voksne er årvåkne og fanger opp hva barna er opptatte av og hva som rører seg i barnegruppa, kan vi legge til rette for at deres stemmer blir hørt – inn i hverdagen.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene» (Rammeplan 2017:37).

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten» (Rammeplanen 2017:39).

Som sonebarnehage har vi ansvarlige voksne for de ulike rommene. I dette ligger forpliktelser til planlegging, vurdering og progresjon. Gjennom året utarbeider barnehagen periodeplaner, en periode varer i to måneder. Periodeplanene knyttes opp til ulike temaer. Periodeplanene viser tydelig hva vi jobber med i de ulike periodene. Her synliggjøres også hvordan barnehagen arbeider med rammeplanen knyttet opp til de ulike temaene.

For å planlegge, vurdere og sikre progresjon har vi ulike møter i barnehagen. Dette kan bidra til refleksjon og evaluering slik at vi kan tilrettelegge for justeringer underveis. På denne måten legger vi til rette for deling av observasjoner, tanker og spørsmål, og det åpner for praksis for tolkning, dialog, drøfting og innsikt. Barnas stemme skal være med. Det er viktig at deres stemme i det daglige blir hørt og videreformidlet. Planene i barnehagen er bevegelige, vi ønsker å spille videre på hverandres og barnas initiativer. Derfor er et tema et utgangspunkt og det er ytringer og innspill underveis som drar temaarbeidet vårt i barnehagen videre. Veien blir til mens vi går.

Vi jobber temabasert. Personalgruppen har bestemt temaer på forhånd og lagt til rette for en god planlegging gjennom året. Akkurat hvordan vi skal utføre eller hvilke aktiviteter som blir bestemt, skal barna være en del av. Vi mener at denne måten å jobbe på gjør at vi får en bedre oversikt over eget arbeid og vi vil kunne tilføre barna nye opplevelser.

Temaer for 2023-2024
August og september: **TILVENNING**

Oktober og november: **MANGFOLD, FØLELSER OG VENNSKAP**

Desember: **JUL**

Januar og februar: **EVENTYR**

Mars og april: **KROPPEN**

Mai og juni: **FARGESPRÅK – frihet, flagg og farger**

Juli: **REISE**

Veggene i barnehagen brukes til dokumentasjon. Stadig dukker det opp ulike ting som barna har produsert og ulikt temaarbeid vises fram, som har blitt arbeidet med både i grupper og i barnehagen som et fellesskap.

Mykid er et kommunikasjonsverktøy mellom barnehagen og hjemmet. Vi bruker det også som et pedagogisk verktøy for å dokumentere personalets arbeidsmåter og metoder. Det kommer felles oppdateringer hvor foreldre får et innblikk i barnehagehverdagen, både med bilder og tekst. I tillegg får hver aldersgruppe informasjon som kun angår denne gruppen i løpet av en uke.

Barnehagens arbeidsmåter – progresjon

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang» (Rammeplan 2017:44).

Organiseringen her i Risil barnehage gjør at vi er mange som ser det samme barnet i mange forskjellige aktiviteter og hverdagslige gjøremål, og ulike ferdigheter vil bli synlige og observert. Observasjonene vi gjør i det daglige vil medvirke i de valgene vi tar for hva innholdet på de forskjellige rommene skal være, siden vi ser hva som fenger, hva barna er opptatte av og hva de opplever mestring i.

Vi som jobber her, er bevisste på at innenfor en alders- eller barnegruppe er det store forskjeller. Noen 2-åringer vil lese lange historier, mens andre synes det er mer enn nok med pekebøker. Noen kan alle bokstaver når de er 4 år, andre kan ikke skrive navnet sitt før de starter på skolen. Det er uansett viktig at barnet får lov å ta dette i sitt eget tempo, og etter sine egne interesser. Vi lar de få lov å gå i sin egen takt, samtidig som vi utfordrer barnet der de er slik at de utvikler seg videre. Som voksne blir vi godt kjent med det enkelte barn, og muligheten for å jobbe målrettet med barns utvikling er god i Risil barnehage.

Rommene har materiell og nødvendig utstyr for å kunne fordype seg etter eget ønske. Vi tilrettelegger også slik at et tema kan fenge flere aldre. Eksempelvis kan «bukkene bruse» fortelles, leses i bok, dramatiseres med konkreter og senere med barna selv. Broer kan bygges, bukker kan tegnes og troll kan letes etter i skogen. På denne måten vil det for barna sin del være mange veier, mange rom og mange måter for å kunne nå det samme målet. Referansepunktene vil bli mange, og barna vil kunne samarbeide, leke og lære på tvers av både alder, kjønn og interesse.

Barnehagens digitale praksis

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring» (Rammeplan 2017:44).

I rammeplanen for barnehagen står det at «Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn». Ved å tilby et allsidig læringsmiljø, ønsker vi å favne alle barn uavhengig av etnisitet, språklig kompetanse og kjønn. Ved å legge til rette for læring gjennom ulike

medier, vil barna ha større mulighet for å finne meningsfulle aktiviteter ut fra egen interesse og eget behov.

Digital dømmekraft og barns personvern er en viktig del av digital praksis. Ved å utøve dømmekraft på hva vi søker etter på nettet, og skille mellom barnehage og hjem, kan barna få en gryende forståelse for etikk og nett. De voksne må vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk, utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

I Risil barnehage bruker vi ipad`er til:

I utvidelse av et prosjekt eller fagområde, eks lage egne bøker eller filmer.

- Språklige aktiviteter
- Matematiske aktiviteter
- Musikkaktiviteter
- Kreativitet og formingsaktiviteter

Smartboard og internett brukes til:

- Motivere flere til tegneaktiviteter og bruk av skriveredskaper
- Støtte oppunder barnas egen interesse for skriftspråket
- Kroppslig tilnærming til tegning (grovmotorisk)
- Filmsnutter som bygger på prosjekter og tema vi har jobbet med
- Musikk – tilgang til musikk og sang gjennom flere sanser: Auditivt og visuelt
- Visning av arbeid barna har jobbet med
- Sensomotoriske programmer og avslapning

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert 7 fagområder. Barna skal få muligheten til å utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor disse fagområdene gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.

«Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeidet med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene» (Rammeplan 2017:47).

Risil barnehage har jobbet med fagområdene gjennom flere år og har implementert de godt blant hele personalgruppen. Pedagogiske ledere er ansvarlige for at aldersgruppen har vært gjennom alle fagområdene. Det er utarbeidet et eget årshjul tilhørende periodeplanen for å sikre dette.

De ansvarlige for hvert rom er:

Rollelek	Cathrine, Linn
Aktivitetsrom	Michelle, Saima, Jonas
Byggerom	Madelene, Jonas
Språkrom	Kristin, Marius
Kjøkken	Selene, Anne-Sofie, Maren
Formingsrom	Jeanette, Ingvild, Nina
Galleri- hyller og vegger	Cathrine, Madelene
Uterom	Alle

Ved at vi har forskjellige rom støtter vi opp under barnas interesser og ideer

Formingsrommet

- Tilbyr forskjellige materialer, vi er bevisste på materialvalg og gjenbruk.
- Barna tester ut ulike teknikker.
- Barna får bruke ulike verktøy som for eksempel saks, hammer, pensler etc.
- Tilbyr et miljø der vi har fokus på inspirasjon, kreativitet, fantasi og øvelse.
- Som et supplement til formingsrommet har vi en snekkerbod ute.

Konstruksjonsrommet

- Det bygges etter fantasi og etter bygge instruksjoner.
- Tilbyr ulike materialer til å konstruere med.
- Barna får erfare størrelser, mengder og former.
- Tilbyr ulike leker som biler, dyr og små konkreter.

Leserommet:

- Tilbyr bøker av ulike slag – basert på barns interesse, tema, årstid og høytid.
- Tilbyr en lese krok for den som ønsker å trekke seg tilbake.

Puslerommet / spillrommet

- Har ulike puslespill som i hovedsak er basert på matematikk og språk.
- Tilbyr ulike språklige aktiviteter gjennom diverse spill. Spillene er delt inn i disse hovedkategoriene: Munnmotorikk, språklig bevissthet, begreper og begynnende skriftspråk.

Aktivitetsrommet

- Tilbyr ulike aktiviteter med både lav og høy puls
- Regelleker, yoga og frilek
- Tilbyr klatrevegg og sklie, i tillegg til annet utstyr som brukes til aktiviteter.

Kjøkkenrommet

- Tilbyr deltagelse i rutiner rundt måltider.
- Tilbyr sunn og variert mat etter helsedirektoratets retningslinjer.
- En fast voksen som har ansvar for tilberedning og innkjøp av mat og hygiene knyttet til kjøkkenet.
- Tilbyr et bevisst forhold til kompostering og matsvinn.
- Tilbyr kjente og nye smaksopplevelser.
- Deltagelse i forberedelse til turmat og festmat.

Rollelekrommet

- Tilbyr lekekjøkken med rekvisitter.
- Tilbyr utkleddingstøy.
- Tilbyr utstyr til familielek for eksempel dukker og bamser.
- Tilbyr tepper, puter og kasser til rollelek.
- I tillegg kommer utstyr tilført ved ulike temaperioder.
- Musikkinstrumenter
- Krittavle

Opplæringsbasen

- Basen for ettåringer med faste voksne
- Tilbyr ulike leker tilpasset de yngste barna
- Oppbevaring av utstyr (soveposer, smokk og kos)

- Vognskur og stellerom direkte tilknyttet basen

Uterom

- Naturtomt og skogen i umiddelbar nærhet
- Husker, sandkasse og sklie
- Skute
- Lavvo og grillhytte

Tradisjoner i Risil barnehage

Høstsuppe Vi inviterer familiene til felles høstsuppe. Det er en sosial sammenkomst der foreldrene kan bli bedre kjent med de andre barna og foreldrene i barnehagen.

Brannvernuke er en uke der vi har ekstra fokus på brannvern og vi har en varslet brannøvelse. Vi snakker om brannsikkerhet, synger og danser om brannbamsen Bjørnis. Førskolegruppa blir invitert til brannstasjonen og vi deltar på deres opplegg der.

Høstaktivitetsuke ligger til skolens høstferie. Denne uken er det flere barn som har fri og vi går derfor ut av våre vanlige rutiner. Vi gjør høstaktiviteter og er mye ute, og bruker nærmiljøet flittig i form av turer med aldersblandede grupper.

FN-dagen 24.oktober markeres med en sammenkomst der vi inviterer familiene til familiefrokost. Det blir mulighet for foreldrene å ta med mat fra sin mattradisjon slik at vi får smake på mat fra de

ulike landene som er representert i barnegruppen. I forkant av denne dagen jobber vi med forskjellige språk, flagg og musikk.

Nissefesten er 1. desember. Barn og voksne kan kle seg ut som nisser, og vi spiser risengrynsgrøt til lunsj. Det er nisseaktiviteter og rampenissen flytter inn. Og når vi synger «På låven sitter nissen» kommer alltid nissen på besøk til oss.

Lucia markeres med at de to eldste aldergruppene går i Luciatog. Det er førskolebarna som er Lucia og stjerneperson. Disse velges gjennom loddtrekning uavhengig av kjønn. I forkant har aldergruppene øvd på å gå i tog og på sangene, de har bakt lussekatter og disse blir servert til familiene som er invitert til å se på toget.

Julelunsj er en festdag for barna og personalet. Vi pynter oss og spiser tradisjonell julemat og dessert. Førskolebarna er vertskap denne dagen: de dekker bordene, serverer mat og holder tale.

Samefolkets dag markeres hvert år i februar fordi barna skal bli kjent med samisk kultur og at samene er Norges urfolk. Vi spiser mat knyttet til samiske mattradisjoner og har ulike aktiviteter som gir et innblikk i deres hverdagsliv. I rammeplanen står det at "Barnehagen skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet" (Rammeplanen 2017:9).

Karnevalet tar stor plass i Risil barnehage hver vinter. Vi har ulike temaer for karnevalet hvert år avhengig av periodens tema. Barna lager kostymer selv med utgangspunkt i en t-skjorte de har med hjemmefra. De får da større kunstnerisk frihet og vi erfarer at det på denne måten ikke skaper en tradisjonell kjønnsdeling. På selve karnevals dagen så er det lek og feststemning med mange ulike aktiviteter både ute og inne. Vi har valgt å gjøre det på denne måten for å bidra til mindre kjøpepress og sosial utjevning.

Vinteraktivetsuke ligger til skolens vinterferie. Denne uken er det flere barn som har fri og vi går derfor ut av våre vanlige rutiner. Vi gjør vinteraktiviteter og er mye ute, og bruker nærmiljøet flittig i form av turer med aldersblandede grupper. Vi tilrettelegger aktivitetene etter værforholdene, men skøyter, ski og aking er typiske vinteraktiviteter.

Påskefrokost 22. mars. Familiene inviteres til påskefrokost siste fredagen før påskeuka.

Id al-fitr markerer vi i Risil som er en fest i forbindelse med muslimenes høytid. I rammeplanen står det at barna skal få kjennskap til og bli kjent med "religioner og livssyn som er representert i barnehagen" (Rammeplanen 2017:55). Vi viser bilder og forteller om hvorfor muslimene feirer denne høytiden, og her foreligger det også kulturelle ulikheter. I barnehagen har vi innslag av mat som er knyttet til muslimske mattradisjoner, pynter oss, danser og har fellessamling. Det barna snakker mest om i forbindelse med denne markeringen, har til nå vært at de får hennamaling på hendene. Det er stor stas og noe de uttrykker glede over.

«Risil, Risil det er vi. Vennskap glede og magi.

Leke sammen store små. Sykle, bygge venner få.

Barnehage grønn og flott, her har vi det trygt og godt»

Kveldsfest med førskolegruppa er en hyggelig og minnerik kveld som en avslutning sammen med aldergruppa si.

Avslutning med foreldre av førskolegruppa er en egen avslutning med barn og foreldre av førskolegruppa.

Sommerfesten er en fest med foreldre, barna og personalet. Barna underholder med sang og det er sommeravslutningen i barnehagen. Barnehagen serverer enkel mat og drikke, men vi oppfordrer til at foreldrene tar med kopper og tallerken til eget bruk.

Fargesprak: Dette er en dag for barna i barnehagen. Vi har fokus på mangfold, likeverd, og at alle er forskjellige, og de positive sidene ved forskjellene våre. Bli stolt av å være deg selv, ikke vær det andre vil du skal være. Vi kler oss fargerikt. Vi flagger med regnbueflagget, synger og danser årets Blime sang.

VIKTIGE DATOER 2023 - 2024

AUGUST	
Nytt barnehageår starter	Tirsdag 1. August 2023
Planleggingsdager STENGT	Mandag 14. og Tirsdag 15. august 2023
Personalmøte	30.august 2023
SEPTEMBER	
Høstsuppe – med foreldre	Torsdag 7. September 2023
Personalmøte	Torsdag 21.september 2023
Foreldremøte	Tirsdag 26. September 2023
OKTOBER	
Høstaktivitetsuke	Uke 40 2023
Personalmøte	Tirsdag 17.oktober 2023
FN-dagen – med foreldre	Tirsdag 24. Oktober 2023
NOVEMBER	

Planleggingsdag STENGT	Fredag 17. November 2023
Personalmøte	Onsdag 29.november 2023
DESEMBER	
Nissefest	Fredag 1. Desember 2023
Lucia – med foreldre	Onsdag 13. Desember 2023
Julelunsj	Torsdag 21. Desember 2023
1. Juledag STENGT	Mandag 25. Desember 2023
2. Juledag STENGT	Tirsdag 26. Desember 2023
JANUAR	
1. nyttårsdag STENGT	Mandag 1.januar 2024
Planleggingsdag STENGT	Tirsdag 2. Januar 2024
Levere inn t-skjorte til karneval	Onsdag 31. Januar 2024
Personalmøte	Mandag 29.januar 2024
FEBRUAR	
Samefolkets dag	Tirsdag 6. Februar 2024
Besøksdag for søkere før opptaket	Tirsdag 27.februar 2024
Karneval	Fredag 16. Februar 2024
Personalmøte	Onsdag 28. februar 2024
Vinteraktivitetsuke	Uke 8 2024
MARS	
Personalmøte	Tirsdag 19.mars 2024
Påskefrokost – med foreldre	Fredag 22.mars 2024
APRIL	
2. Påskedag STENGT	Mandag 1. April 2024
Id-al-fitr	Torsdag 11. April 2024
Personalmøte	Tirsdag 23.april 2024
MAI	
Arbeidernes dag (Off. høytidsdag) STENGT	Onsdag 1. Mai 2024
Kristi himmelfartsdag STENGT	Torsdag 9. Mai 2024

Planleggingsdag STENGT	Fredag 10. Mai 2024
17. Mai STENGT	Fredag 17. Mai 2024
2. Pinsedag STENGT	Mandag 20. Mai 2024
Kveldsfest for førskolebarna	Torsdag 30.mai 2024
JUNI	
Avslutning for førskolebarna – med foreldre	Torsdag 6. Juni 2024
Sommerfest – med foreldre	Onsdag 12. Juni 2024
Planleggingsdag STENGT	Mandag 24. Juni 2024
Fargesprak	Onsdag 19. Juni 2024
JULI	
BARNEHAGEN SOMMERSTENGT	Uke 28-29-30 2024